

Till utbildningsdepartementet

Yttrande över Remiss av promemorian *En sexårig utbildning till läkarexamen, U2018/02704/UH*

Linköpings universitet (LiU) har av utbildningsdepartementet ombetts yttra sig över ovan nämnda remiss.

Beslut

LiU är i stort mycket positiv till att införa en sexårig läkarutbildning som ger grund för legitimation. Dock är tidplanen som föreslås orealistisk. LiU bedömer att tidpunkten för implementering behöver skjutas fram till ht 2021.

Specifika kommentarer på varje enskild fråga ges av den Medicinska fakulteten. Deras svar bifogas i sin helhet.

Ärendet

Promemorian baseras på Läkarutredningens förslag i betänkandet För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning (SOU 2013:15). Här föreslås en sexårig läkarutbildning (360 hp) som leder fram till såväl läkarexamen som svensk läkarlegitimation.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektör Kent Waltersson, chefsjurist Christina Helmér, studeranderepresentanten Sofia Ritenius och rektors sekreterare Aneth Andersson efter föredragning av utbildningsråd Ragnhild Löfgren.

Roger Klinth

Ragnhild Löfgren

Kopia till:
Styrelsen för medicinsk fakultet
Prorektor
Kanslichefer
Studentavdelningen
Studentkårerna
Internrevisionen
Fackliga företrädare

Yttrande över Remiss av promemorian "En sexårig läkarutbildning till läkarexamen", U2018/02704/UH

Linköpings universitet och dess Medicinska fakultet är i stort mycket positiv till att införa en sexårig läkarutbildning som ger grund för legitimation, följt av bastjänstgöring som inledning till specialiseringstjänstgöringen. Vi ser stor potential för viktiga kvalitetsförbättringar för framtidens läkarutbildning i dessa förändringar.

1. Nationella mål i examensbeskrivningen

Promemorian baseras på Läkarutredningens förslag i betänkandet För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning (SOU 2013:15). Här föreslås en sexårig läkarutbildning (360 hp) som leder fram till såväl läkarexamen som svensk läkarlegitimation. Promemorian föreslår därför vissa justeringar i examensbeskrivningens mål. Dessa justeringar baseras på inkomna remissvar och har utarbetats av departementet i samråd med en nationell referensgrupp där bland annat företrädare för landets samtliga medicinska fakulteter deltagit. ***Linköpings universitet anser därför att förslagen till förändringar i utbildningens omfattning och i examensmålen är väl förankrade nationellt och tillstyrker dessa.***

2. Tidplan

Promemorian föreslår att förändringarna i högskoleförordningen skulle träda i kraft 1 juli 2019 och tillämpas på utbildning som bedrivs och examina som utfärdas fr o m 1 juli 2020. Vidare föreslås att samtliga universitet och högskolor som vill ge läkarexamen enligt de nya bestämmelserna ska ansöka om tillstånd hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

Linköpings universitet har i sig inga invändningar mot att nya examenstillstånd krävs. Däremot är tidsplanen orealistisk.

Det är en lång process med ansökan om tillstånd till läkarexamen, med flera beslut som ska fattas på olika nivåer inom universiteten såväl som inom UKÄ. För en utbildningsplan som ska implementeras från och med 1 juli 2020 behöver en ansökan med normal handläggning vara inne hos UKÄ per 1 oktober 2018 (sic!) för tillräcklig granskningstid för UKÄ:s experter och för att sedan kunna ge information till presumtiva sökande i tid. Respektive medicinska fakultet ska dessförinnan ha hunnit ta fram och förankra en ny utbildningsplan och kursplaner.

Det är av största vikt att en ny utbildningsplan som leder fram till legitimation, och därigenom behörighet att självständigt utöva läkaryrket, inte hastas fram. Därför bedömer Linköpings universitet att tidpunkten för implementering behöver skjutas fram till HT2021.

3. Övergångsregler

Promemorian föreslår vidare övergångsregler:

- den som antagits till en utbildning till läkarexamen innan 1 juli 2020 men härefter fått anstånd till tid därefter ska ha rätt att genomföra och slutföra sin utbildning enligt de äldre bestämmelserna (t o m juni 2020)
- propositionen om Bastjänstgöring för läkare föreslår att regeringen ska ge föreskrifter i fråga om när äldre föreskrifter om praktisk tjänstgöring för läkare ska gälla
- så många som möjligt av de studenter som påbörjat utbildning innan 1 juli 2020 ska erbjudas möjlighet att få examen enligt de nya bestämmelserna.

Dessa olika regelförslag ter sig delvis motstridiga och ger möjligen ett flexibelt system för studenterna, men kan ge stor belastning på lärosätena, både organisatoriskt och ekonomiskt. Därför krävs en tydlig plan för hur de som antas enligt gamla systemet ska byta över till den nya läkarutbildningen efter studieuppehåll av olika anledningar, och hur man då ska lösa dimensioneringen av detta. Likaså behövs en planering för hur studenter ska beredas möjlighet att slutföra utbildningen enligt gamla systemet under en längre tid framöver, och hur ett tillräckligt antal AT-block i så fall ska garanteras under en lång nedtrappningsfas, samtidigt som Bastjänstgöring implementeras.

Enligt gängse regelverk ska studenter ges möjlighet att examineras enligt gamla kursplaner upp till två år efter det att de slutat ges. Denna tid bör förkortas i övergången till nya läkarutbildningen för att underlätta lärosätenas övergång och i möjligaste mån förkorta den tid som dubbla utbildningar måste erbjudas. Övergångsregler för sexårig läkarutbildning och samtidigt införande av ny fortsatt utbildning med Bastjänstgöring blir med andra ord oerhört komplexa och behöver längre planeringstid och diskussioner. ***Detta ger ytterligare anledning att skjuta på implementeringen. Linköpings universitet förordar också starkt att alla som påbörjar sin utbildning efter 1 juli 2020, (eller den dag som slutgiltigt beslutas) bör genomföra sin utbildning enligt de nya bestämmelserna oavsett tidpunkten för antagning.***

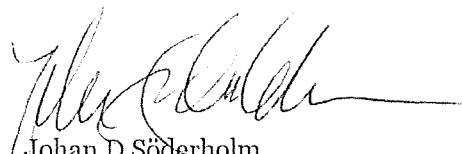
4. Finansiering

Som de medicinska fakulteterna angett i ett brev daterat februari 2018 till Utbildnings- resp Socialdepartementet, finns det oklarheter i finansieringsfrågan i samband med införande av en tolfte termin på läkarutbildningen och Bastjänstgöring för läkare.

**För att införa en tolfte termin på läkarutbildningarna i Sverige
behöver finansiering lösas för:**

- a. **Utbildningsanslag** (takbelopp) i form av helårsstudenter och helårsprestationer för en 12:e termin
- b. Kostnader för en **förändrad verksamhetsförlagd utbildning med längre perioder i klinisk utbildning** (verksamhetsintegrerat lärande, VIL) inom hälso- och sjukvården. Denna post kommer att vara betydligt mer kostnadskrävande än att bara räkna upp tilldelningen av undervisnings-ALF med en elftedel enligt nuvarande schablon. Nya utbildningen blir legitimationsgrundande, med ökande behov av klinisk handledning och kliniska examinationsmoment, som i sin tur innebär behov av ökande insatser av hälso- och sjukvårdsanställda lärare. En tydligt uppräknad undervisnings-ALF behövs därför för den tolfte terminen. Det behövs också en tydlig dialog kring VIL och övergång till Bastjänstgöring med sjukvårdshuvudmännen. Tillgången till VFU/VIL är en flaskhals för landets läkarutbildningar redan idag. Regeringen bör verka för att **landstingen/regionerna ger garantier för tillräckligt antal studentplatser inom VFU/VIL** inom sina verksamheter för den nya legitimationsgrundande utbildningen.
- c. Kostnader för de föreslagna **övergångsreglerna**, där studenter som antagits enligt nuvarande regelverk ska kunna genomföra utbildningen enligt de äldre bestämmelserna fram till 2029 (enligt nuvarande förslag). Detta kommer att vara väldigt kostnadsdrivande då två parallella program måste fortgå under lång tid.
- d. Förändringar i regelverket kring studiefinansiering. Med nuvarande regler kring **studiemedel** måste studenterna på nya läkarutbildningen gå igenom utbildningen med normal studietakt för att inte passera gränsen på maximalt sex års studiemedel och studielån. Detta ligger knappast i linje med de nyligen införda kraven på breddat deltagande.

Yttrandet har framtagits i samarbete med professor Jan Brynhildsen, biträdande professor Katarina Kågedal och professor Stergios Kechagias.

Johan D Söderholm
Dekanus